

schouwingen is behandeld, behoeven wij over dit geval niet verder te weiden.

Tot besluit mogen wij nog de aandacht vestigen op een der meest interessante kapitaalsreconstructies van den laatsten tijd. De kapitaal-constellatie der *Ned. Ind. Handelsbank*, overwegend in verband met het in Indië ingetreden herstel heeft het bestuur dier N.V. er toegebracht voorstellen tot reconstructie in te dienen. Zij heeft deze verbonden met voorstellen tot wijziging van een aantal artikelen der statuten, ten einde deze aan te passen aan de nieuwe bepalingen van het W. v. K. Maar de clou der bestuursvoorstellen is toch gelegen in de *overgangsbepaling*, welke aan het slot der statuten zal worden toegevoegd, luidend:

„De aandeelebewijzen, oorspronkelijk groot *f* 1000.—, respectievelijk *f* 150.—, zullen ingevolge de statutenwijziging, nadat daarop de Ministerieele Verklaring zal zijn verkregen, op na te melden wijze worden omgewisseld in aandeelebewijzen van *f* 600.— met gelijktijdige terugbetaling van *f* 200.—, op ieder aandeelebewijs van nominaal *f* 1000 en *f* 30 op ieder aandeelebewijs van *f* 150.—.

Na den dag der beschikbaarstelling vloeien uit de oude aandeelebewijzen geen andere rechten voort dan uitsluitend het recht op omwisseling in nieuwe aandeelebewijzen en betaling van vorengenoomd bedrag.”

Het voorstel komt dus neer op een kapitaalsvermindering van 40 %, waarvan 20 % door terugbetaling aan aandeelhouders en 20 % door afschrijving op de aandelen.

Door de afschrijving van 20 % op een kapitaal van *f* 55 miljoen, komt een bedrag van *f* 11 miljoen beschikbaar voor afschrijving. Het merkwaardige bij deze reorganisatie is echter, dat deze *f* 11 miljoen feitelijk niet dienen tot afschrijving van geleden verliezen, maar tot het *op peil houden der reserves*. Immers er worden wel is waar kapitaalsverliezen geamortiseerd tot een bedrag van *f* 17.000.000 uit de reserves, die daardoor dalen tot *f* 3.000.000, maar aangezien het bestuur deze resterende reserve voor een instelling als de N.I.H. te laag acht, voegt zij er de *f* 11.000.000 aan toe, verkregen door afschrijving op het aandelenkapitaal. Per saldo wordt de noodig geoordeelde afschrijving van *f* 17.000.000 dus geput voor *f* 6.000.000 uit de bestaande reserves en voor *f* 11.000.000 uit de zakken der aandeelhouders.

Het zij in alle bescheidenheid als outsider gezegd, dat het bestuur der N.I.H. o.i. wel een zeer groot offer vraagt van hare aandeelhouders in het belang der credietwaardigheid dezer bankinstelling en wij aan een minder drastische reorganisatie de voorkeur zouden geven. Wanneer de aanwezige reserves ruim voldoende zijn tot dekking der kapitaalverliezen, achten wij een afschrijving op de aandelen praematuur en komt het ons voor, dat aan het kapitaal der aandeelhouders niet mag worden getornd. Wij zouden in casu de voorkeur geven aan een periodieke terugbetaling van kapitaal, zoolang de maatschappij geen dividend kan uitkeeren. Eenerzijds behoudt de Bank daardoor langer de beschikking over zeer ruime kasmiddelen, zoodat zij zich verheugen kan in een overvloedige liquiditeit, waardoor haar credietwaardigheid eveneens wordt gediend, anderzijds zouden de aandeelhouders jaarlijks een zekere uitkeering ontvangen, zij het dan ook als terugbetaling op hun kapitaal. Wij kunnen ons dan ook zeer goed indenken, dat deze voorstellen verzet van de zijde van aandeelhouders hebben uitgelokt. In het *Financieel Weekblad voor den Fondsenhandel* uit een inzender zijn wrevel o.a. door deze sarcastische opmerking:

„Blijkbaar is de structuur van een N.V. in de laatste

jaren grondig veranderd. Directeuren vormen een vennootschap onder firma, die haar aandeelhouders slechts als geldschietters ziet, in het bezit van renteloze geldvorderingen.”

De redactie van het F. W. v. d. F. resconteert deze uiting als volgt:

„Dat de wet de aandeelhouders eener n.v. van eigenaren, hetgeen zij juridisch zijn, *feitelijk* degradeert tot onmondige geldschietters, kunnen wij beamen. Iedereen, die aandelen koopt, dient dat te weten. Tegen de oligarchie in de naamloze vennootschap is niet op te tornen. In één opzicht staat de aandeelhouder nog steeds sterk: buiten zijn geld kan men niet. En dit alles overheerschende feit moet ieder bestuur dat verder ziet dan den dag van heden, er toe aanzetten de „geldschietters-aandeelhouders, niet altijd op een houtje te laten bijten. Waarmede wij geenszins willen zeggen, dat een ruimere bescherming door de wet van de rechten der aandeelhouders in ons land een overbodige weelde ware!”

Gezien het tempo, waarmede de laatste wetsherziening op de naaml. vennootschappen is tot stand gekomen, vreezen wij nog lang van deze geenszins overbodige weelde gespeend te zullen blijven.

J. J. M. II. NIJST

DE BANKWET EN DE BENOEMING VAN BANKREVISEUREN IN BELGIE

Het tweede gedeelte van deze wet, omvattende de bepalingen betreffende het in het openbaar uitstellen, ten verkoop aanbieden en verkoopen van effecten en waardepapieren, waarvan minstens vijftien dagen van te voren kennis gegeven moet worden aan de bankcommissie onder overlegging van alle daarop betrekking hebbende bescheiden, zullen wij slechts kort behandelen.

De bedoelde bescheiden moeten minstens bevatten, een staat der schulden van de emitteerende onderneming, de oorzaken waarom geld opgenomen moet worden, de voorwaarden van overname of emissie, evenals eventuele syndicaatsbepalingen, en ten slotte de deelnemingen of voorschotten der emissiebanken of uitgifte-syndicaten in de emitteerende onderneming. Het zij hier vermeld dat deze mededeelingen ook moeten plaats hebben voor emissies in het buitenland.

Door deze maatregelen, wil men afgezien van de doeleinden in ons vorig artikel besproken, trachten te voorkomen, dat inschrijvers op een dwaalspoor worden gebracht, voorzover het den aard der zaak en de te verkrijgen rechten betreft. Komt de bankcommissie na onderzoek der bescheiden en het inwinnen van inlichtingen uit de andere beschikbare bronnen tot de conclusie, dat er gronden voor verzet aanwezig zijn, dan deelt zij zulks aan de belanghebbenden mede; zij kan de uitgifte opschorten, en hare beslissingen openbaar maken.

Ten slotte kan zij, indien zij dit ter bescherming van het gespaard vermogen noodig acht, den Minister van Financiën verzoeken de noteering ter beurse te verbieden van die effecten, welke in een dergelijk geval, in strijd met haar advies, in het openbaar zijn uitgegeven.

Deze wet geldt alleen voor effecten in het openbaar uitgegeven en welke ter beurse worden genoteerd, de emissies van waardepapieren die niet ter beurse genoteerd worden of onderhands worden uitgegeven vallen niet onder deze wet. Als merkwaardigheid willen wij nog vermelden, dat wanneer stuk-

ken eerst onderhands worden geplaatst en daarna notering ter beurze gevraagd wordt, de Minister van Financiën zonder tusschenkomst der bankcommissie beslist.

Staats-, koloniale-, provinciale-, en gemeentelijke emissies vallen niet onder deze wet.

De bedoeling van den wetgever was, een overzicht over de kapitaalbeleggingen te verkrijgen, doordat een gedeelte (het beleggen door onderhandse uitgifte) buiten zijn voorkennis of medeweten plaats heeft, zijn niet alle gegevens bekend, en kan het doel nimmer bereikt worden. O.i. is dit een groote leemte in deze wet.

In het volgende gedeelte van de wet, wordt de bankcommissie in het leven geroepen, waarvan de kosten ten laste van de Nationale Bank van België komen, en verder geregeld.

De Bankcommissie bestaat uit een voorzitter en zes leden, welke door den koning worden benoemd en ook door dezen ontslagen kunnen worden. De commissie wordt een zelfstandig lichaam, waarvan het reglement, behelzende de organisatie, bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

Ondanks de voordeelen, die benoeming van personen uit de bankwereld in deze commissie zou hebben gehad, heeft men hiervan volgens het verslag aan den koning afgezien, teneinde te voorkomen, dat personen die in deze commissie zitting zullen hebben, eventueel aan haar jurisdictie onderworpen zullen zijn. Toeh kwam het, en wel speciaal op aandringen uit bankkringen wenschelijk voor, toe te staan, dat twee van deze zes leden gekozen worden uit een voordracht van drie personen opge maakt en voorgesteld door de aan dit besluit onderworpen banken, en twee andere uit een soortgelijke voordracht opgemaakt door de Nationale Bank en het Herdiscontering- en Waarborg-instituut (Rijks-erisisinstelling ter verruiming der credietverleening).

Tot nu toe is er nog geen bepaling verschenen die deze materie verder regelt, waardoor dus de mogelijkheid open blijft, dat in de bankcommissie vier van de zeven leden bankmensen zijn, hetgeen geheel in strijd is met de oorspronkelijke bedoeling. Voor België is dit echter geen ongewoon verschijnsel, daar de banken steeds een grooten invloed op de regeering gehad hebben, en zij ook steeds een groot kwantum der leidende personen in 's lands bestuur wisten te plaatsen.

Verder is de bankcommissie nog belast met het toezicht op het werken der reviseuren, terwijl zij deze mag opdragen alle gewenschte rapporten voor haar op te laten maken, voorzover deze geen betrekking hebben op de verhouding tussehen de bank en een bepaalden cliënt, behoudens wanneer transacties hebben plaats gehad, die indruisen tegen de wetten en besluiten of voor het geval de cliënt failliet is, of onder faillissementsaancoord, of gecontroleerd beheer staat. Doen zich zeer ernstige gevallen voor dan mag de bankcommissie de Nationale Bank opdragen, onderzoekingen, expertises of contrôles te verrichten.

Uit den aanhef en het slot van voorgaande alinea blijkt duidelijk, dat het vertrouwen in de bekwaamheid van de beëdigde reviseuren, niet bijster groot is.

Aan deze wet zijn alle ondernemingen onderworpen, die deposito's opnemen voor niet langer dan twee jaren, en deze weder voor credietverleening aanwenden, met uitzondering van met name genoemde geheele- of semie-staatsinstellingen, of die bedrijven, welke er tengevolge van een tweetal bepalingen niet onder vallen.

Men heeft in België de laatste jaren een slechte ondervinding opgedaan, met de in de laatste boomperiode opgerichte banken onder de vormen van kredietverenigingen en coöperaties, deze zijn dan ook verder bij deze wet verboden. De thans nog onder deze vormen werkende ondernemingen mogen blijven bestaan, totdat de termijn in de statuten vastgesteld voorloopen

is, welke termijnen, niet verlengd mogen worden. Voor deze banken is nog afzonderlijk bepaald, dat zij één of meer reviseuren moeten aanwijzen, wier functiën door de bankcommissie worden vastgesteld, terwijl de belooning dezer reviseuren in overleg met de bankcommissie geregeld moet worden.

Van de buitenlandse banken wordt geëischt, dat zij in hun hoofdzetel in België een afzonderlijke boekhouding hebben van alle operatiën hier te lande verricht, waaruit tevens blijken moet dat deze banken voor die handelingen in België met een eigen kapitaal van minstens 10 miljoen francs werken, terwijl de bestanddeelen van dit kapitaal ter beoordeeling van de bankcommissie zijn, welke beoordeeling ook geldt voor de verhouding der liquide middelen, en voor de verhouding ten aanzien van de obligo's.

Bij nader koninklijk besluit zullen vormen worden vastgesteld, volgens welke de banken jaarlijks hunne gespecificeerde balans en dito verlies- en winstrekening, evenals maandelijks den stand van activa en passiva bij de Nationale Bank moeten inleveren. De Nationale Bank werkt deze opgaven in een algemeen staat uit, welke totaalstaat geregeld en wel minstens eenmaal in de drie maanden gepubliceerd zal worden. De datum van ingang wordt bij hetzelfde koninklijk besluit bekend gemaakt.

Aangezien de uitvoerende bepalingen nog niet zijn verschenen, en wij nog aanvullende bepalingen op deze wet met gegronde reden verwachten, evenals de voorwaarden waaraan de te beëdigde reviseuren moeten voldoen om beëdigd te kunnen worden, willen wij hierop niet vooruitloopen, door kritiek uit te oefenen op wetsartikelen, welke mogelijk nog gewijzigd worden, voordat zij in werking treden. Als slot geven wij in extenso de artikelen, welke voor de reviseuren van het meeste belang zijn.

De functiën van commissaris in de onder een der in artikel 8 voorziene vormen opgerichte banken mogen slechts aan een of meer beëdigde reviseuren worden toevertrouwd. Het aantal van deze reviseuren wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen der artikelen 64, 110 en 114, nr. 20, eerste lid, der samengevoegde wetten op de handelsvennootschappen. Edoch, in afwijking van artikel 114, nr. 20, derde lid, van deze wetten moet ieder onder den vorm van een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid opgerichte bank minstens een reviseur hebben.

De reviseuren genieten een vaste belooning; deze wordt vastgesteld door de algemeene vergadering der aandeelhouders onder voorbehoud van goedkeuring door de bankcommissie. Buiten deze belooning mogen de reviseuren geen voordeel, onder welken vorm ook, ontvangen.

De reviseuren zijn ervan ontheven den bij de artikelen 69 en 106 van de samengevoegde wetten op de handelsvennootschappen voorzien borgtocht te verstrekken. (Het storten van een garantie door directeuren en commissarissen eener onderneming).

Iedere bank aan een particulier toebehoorend of onder den vorm van een firmavennootschap of van een eenvoudige commanditaire vennootschap opgericht, is ertoe gehouden een of meer beëdigde reviseuren aan te stellen, die tot opdracht hebben de schrifturen de verifiëren. Deze verificatie geschiedt ten minste eens 's jaars.

De buitenlandse banken zijn ertoe gehouden een of meer beëdigde reviseuren aan te stellen, wier functiën worden bepaald door de bankcommissie, die de noodige regeling zal treffen, onverminderd evenwel de toepassing van de artikelen 21 tot 25 van dezen titel. (De hierna volgende alinea's van de tweede tot en met de dertiende).

De belooning der bij toepassing van par. 1 en 2 van dit ar-

tikel (de vorige twee alinea's) aangestelde reviseuren, wordt in overleg met de bankcommissie vastgesteld. Buiten deze beloning mogen de reviseuren geen voordeel, onder welken vorm ook, ontvangen.

Om tot den eed van reviseur te worden toegelaten, moet men door de bankcommissie worden erkend.

Deze maakt een erkenningsreglement op, dat den Minister van Openbaar Onderwijs en den Minister van Financiën ter goedkeuring wordt voorgelegd.

Dit reglement bepaalt tevens de gevallen waarin de erkenning kan worden ingetrokken.

De reviseuren leggen den deskundigeneed af ten overstaan van den voorzitter van de bankcommissie of van het door hem gedelegeerd lid.

Elk reviseur geeft onmiddellijk, hetzij den bankier, hetzij elken bestuurder of beheerder van de bank, kennis van de onregelmatigheden en inbreuken die hij mocht hebben vastgesteld. (Volgens onze meening, is bij deze wet een volledige controle voorgeschreven, en moeten alle geconstateerde verschillen en afwijkingen, ook die welke buiten deze wet vallen door den reviseur onmiddellijk ter kennis van den opdrachtgever gebracht worden).

Elk reviseur die kennis heeft van een beslissing van de bank waarvan de uitvoering een strafbaar feit zou uitmaken, stelt zijn veto tegen deze uitvoering en legt de zaak onmiddellijk bij de bankcommissie voor. Het veto heeft een opschortende kracht van acht dagen. (Het zal echter regel zijn, dat de reviseur eerst kennis van de overtredingen krijgt, langen tijd nadat deze plaats gehad hebben, vooral als de controle slechts eenmaal per jaar geschiedt, en hoe hij in deze gevallen handelen moet, vermeldt de wet niet.)

De bepalingen van vorenstaand lid zijn evenwel niet van toepassing op overtredingen van fiscaal aard.

De reviseuren mogen, in de aan hun toezicht onderworpen banken, geen ander ambt waarnemen.

De reviseuren mogen geen door den Staat, de provinciën of de gemeenten bezoldigd ambt bekleeden, noch een mandaat vervullen van bestuurder, directeur, beheerder, commissaris of procureurhouder van handelsvennootschappen of maatschappijen onder handelsvorm, behoudens door de bankcommissie te verlenen vergunning; deze vergunning kan steeds worden ingetrokken.

De reviseuren mogen hun functiën van reviseur bij verscheidende banken uitoefenen.

Een bank mag geen leening toestaan, onder welken vorm ook, aan de reviseuren die hun functiën bij haar uitoefenen. Hetzelfde verbod geldt ook voor elke deelneming in een waarborgsyndicaat voor den goeden afloop van een openbare uitgifte van effecten waarmede de bank belast is.

Onverminderd de verplichtingen welke hun bij de wet of reglementen zijn opgelegd en buiten het geval waarin zij in rechten getuigenis moeten afleggen, mogen de reviseuren geenlei feiten bekend maken waarvan zij in verband met hun functiën kennis hebben genomen.

Wat betreft de strafbepalingen, betrekking hebbende op de reviseuren is voorzien in deel IV van deze wet, deze luiden als volgt:

Met een van de in artikel 179 der samengevoegde wetten op de handelsvennootschappen voorziene straffen worden gestraft.

De reviseuren die hetzij voordeel, hetzij een andere beloning aannemen dan die vastgesteld overeenkomstig de artikelen, (volgen de hierboven aangehaalde artikelen, betrekking hebbende op de beloning) of die nadat de erkenning hun werd

ontnomen, de functies van reviseur uitoefenen of die artikel 24 (andere functiën) overtreden;

Zij die de verificatiën verhinderen, waaraan zij zich moeten onderwerpen of weigeren inlichtingen te verstrekken welke zij krachtens dit besluit gehouden zijn te verstrekken, of die wettens en willens onjuiste of onvolledige inlichtingen geven.

Iedere inbreuk op de artikelen 25 of 40 (geheimhouding) wordt gestraft met de bij artikel 458 van het Strafwetboek voorziene straffen.

Al deze strafbepalingen voorzien in geldstraffen en gevangenis en kunnen ook gelijktijdig toegepast worden.

In de overgangsbepalingen is nog vermeld, dat de eerste reviseuren voorloopig door den beheerraad benoemd mogen worden, onder voorbehoud van definitieve benoeming door de eerstvolgende gewone algemeene vergadering van aandeelhouders.

Aan het einde van ons vorig artikel spraken wij onze vermoedens uit, dat men te bevoegdder plaatse niet wist, waar men de geschikte personen voor de nieuwe functiën van reviseuren zoeken moest. Inmiddels hebben wij kunnen constateeren, dat deze vermoedens juist waren. Vier maanden na het verschijnen van de wet, en kort voordat deze in werking treedt, weet men nog niet wie men beëdigen kan of moet. Zullen het experts-comptable, waar men geen al te groot vertrouwen in heeft, juristen, waarvan er maar zeer weinigen administratief bekwaam genoeg zijn, of bankmensen, welke men niet onpartijdig genoeg acht, zijn? Ook wordt er over een combinatie van de bekwaamste onder deze groepen gedacht. Momenteel weet echter nog niemand, welke eischen men stellen zal, en wij weten positief, dat het nog wel veertien dagen zal duren, voordat de daartoe aangewezen instanties het eens zullen zijn over de vaststelling van deze eischen.

E. GOUDSMIT

UIT DE FINANCIËELE HUISHOUDING DER OVERHEID

Red.: J. H. TEXTOR

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

XIII. Nogmaals: Taxatie bij grondbedrijven

Tegen een enkele opmerking, welke wij ten aanzien van het bovenstaande onderwerp maakten in de artikelen, die in de nummers van Mei en Juni 1935 van dit tijdschrift zijn opgenomen, werd door den heer B. B. L. bezwaar gemaakt in zijn in November en December l.l. verschenen artikelenreeks in het tijdschrift „Financieel Overheidsbeheer”, onder den titel „Periodieke taxatie van het gemeentelijk grondbezit”. Wellicht komt spoedig de gelegenheid om daarop in ander verband terug te komen.

Meer van belang lijkt het ons om hier te laten volgen hetgeen hij schrijft over de door ons naar voren gebrachte moeilijkheden, die zich thans met betrekking tot de taxatie voordoen. Wij schreven daaromtrent destijds het navolgende:

In den tegenwoordigen tijd zullen de taxaties in vele gevallen doen zien, dat de boekwaarde veel te hoog is. Ook bij verkoop van terreinen zal deze waarheid blijken. Volgens de verordeningen moet het nadeelig verschil uit reserves worden gedekt of, indien dit niet gaat, door de